

Raadsinformatiebrief

Aan Raad
Portefeuillehouder Peter van Dijk
Onderwerp Voorlopig jaarrekeningresultaat 2022
Datum 14-03-2023

Kennisnemen van

Het voorlopige jaarrekeningresultaat 2022. Het is een voorlopig resultaat omdat de accountant bij de jaarrekeningcontrole nog wijzigingen kan voorschrijven.

Inleiding

We sluiten 2022 af met een voordelig rekeningresultaat van € 4.965.000. Na het positief financieel beeld dat wij u schetsten in de 2^e bestuursrapportage 2022 is dat geen verrassing. Het geeft, net als in 2021, tijdelijk lucht na de achtereenvolgende jaren waarin de nadelige financiële resultaten onze financiële positie verslechterden.

Met name de drie decentralisaties (Wet Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning en Participatiewet) vanuit het rijk zorgden er sinds 2015 voor dat onze gemeentelijke financiën uit balans raakten. Maar ook de rijksontwikkelingen op het gebied van de algemene uitkering zorgen voor veel onzekerheid en onduidelijkheid op lange termijn. Het streven naar een structureel financieel evenwicht vormt, ook vandaag de dag, een uitdaging. Die uitdaging blijft de komende jaren bestaan.

Informatie

(Voorlopig) rekeningresultaat 2022

De concept jaarrekening die we aan de accountant hebben voorgelegd, sluit met een verwacht voordelig saldo van € 4.965.000. In de 2^e bestuursrapportage gingen we nog uit van een voordelig resultaat van € 2.550.000. Dit betekent dat het voordeel van de jaarrekening met € 2.415.000 is toegenomen. Daarbij is het belangrijk te melden dat het voordelig resultaat voornamelijk een incidenteel karakter heeft.

Dat het resultaat afwijkt van de 2^e bestuursrapportage komt op hoofdlijnen door:

- een gunstige prognose regionale jeugdzorg Q3 2022.
- minder uitgaven op maatwerkvoorzieningen, energietransitie, verkeer en vervoer.
- een hogere uitkering van het gemeente fonds in december 2022.

In de concept jaarstukken die u eind mei ontvangt, leest u meer details over de onderliggende oorzaken.

Een voordelig resultaat, zeker van deze omvang, moet altijd beoordeeld worden in de context waarbinnen het is gerealiseerd. We staan en stonden in 2022 als gemeente aan de lat om maatschappelijke effecten te realiseren en daar inspanningen voor te verrichten ('Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?'). Als we de doelen bereiken met minder geld, is het goed nieuws. Maar het kan ook genuanceerder liggen. Bijvoorbeeld als we minder geld hebben

uitgegeven omdat er minder inspanningen zijn gedaan. Of als doelen niet zijn behaald. Om dit te beoordelen is meer inzicht nodig.

De accountantscontrole is half mei klaar. De bevindingen kunnen aanleiding zijn om het voorlopige saldo nog aan te passen. De raad krijgt de jaarstukken ter vaststelling in mei. Dan zijn alle nog noodzakelijke aanpassingen aan het saldo bekend.

Toelichting op het voorlopige resultaat (op hoofdlijnen)

Het zuivere jaarrekeningresultaat van 2022, dat wil zeggen het resultaat ten opzichte van de begroting 2022, bedraagt € 4.965.000 voordelig. Met de tussenrapportages hebben we al een deel van de daaraan ten grondslag liggende verschillen verklaard. Ook heeft de raad gedurende het jaar al een deel van het resultaat bestemd. In deze jaarstukken lichten we daarom alleen de financiële afwijkingen ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage toe.

De bevindingen uit de accountantscontrole, die medio mei moet zijn afgerond, kunnen aanleiding zijn om het gepresenteerde voorlopige saldo nog aan te passen. Wanneer de raad de jaarstukken ter vaststelling door het college in mei krijgt aangeboden, zijn alle nog noodzakelijke aanpassingen aan het saldo bekend.

Na het vaststellen van de 2e Burap 2022 was het verwachte jaarrekeningresultaat € 2.550.000 voordelig. Met het samenstellen van de jaarrekening is het resultaat voor 2022 nog € 2.415.000 voordeliger gebleken dan verwacht. De belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de 2^e Burap 2022 staan in onderstaande tabel. Deze lichten we daaronder toe.

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Zuiver jaarrekeningresultaat 2022	4.965
Mutatie 2e bestuursrapportage 2022 t.g.v. reserves	-2.550
Nog te verklaren jaarrekeningresultaat (voorlopig)	2.415
<i>Verklaring:</i>	
a. Jeugdzorg	1.087
b. Salarissen en inhuur	-303
c. Maatwerkvoorzieningen	169
d. Algemene uitkering	609
e. Onvoorzien	36
f. Winstneming grondexploitaties	372
g. Energietransitie	191
h. Verkeer en vervoer	241
i. Diverse mutaties	13
Verklaard jaarrekening resultaat	2.415

In de programma's is een nadere en gedetailleerdere specificatie van de financiële resultaten per programma en thema te vinden.

a. Jeugdzorg

In de 2e Burap 2022 en in de raadsinformatiebrief tweede kwartaal 2022 is aangegeven dat de uitgaven van de jeugdzorg lager zouden zijn dan verwacht. Begin 2023 is de 3e prognose jeugdzorg 2022 ontvangen. Ook hierin zijn de uitgaven lager dan begroot. In 2022 is de wet woonplaatsbeginsel gewijzigd. De effecten hiervan zijn voor de gemeente Goirle voordelig. De daling in de uitgaven voor jeugdzorg wordt voor het grootste deel veroorzaakt door deze wetswijziging. Ook is er minder gebruik gemaakt van de landelijke ingekochte zorg en zien we effecten van 'strenger aan de poort'. Op basis van de meest recente prognose hebben wij onze verwachting voor de verschuldigde bijdrage over 2022 naar beneden bijgesteld met € 1.087.000. Dat leidt tot een voordeel.

b. Salarissen en inhuur

Het afgelopen jaar heeft krapte op de arbeidsmarkt ervoor gezocht dat vacatures minder snel werden ingevuld en passende inhuur niet altijd (tijdig) beschikbaar was. In de programmaverantwoording leest u op een aantal plaatsen de invloed daarvan op de realisatie van taken en ambities. De kosten voor inhuur derden zijn hoger dan de begrote salariskosten inclusief CAO ontwikkelingen. Dit zorgt incidenteel voor een nadelig saldo van € 303.000.

c. Maatwerkvoorzieningen

Op de maatwerkvoorzieningen 18+ en 18- (€ 34.000) en persoonsgebonden budgetten is een voordeel ontstaan door het aanbieden van collectieve voorzieningen, dekkend aanbod voor maatwerkvoorzieningen en het hanteren van een strikter beleid voor het toekennen van persoonsgebonden budgetten (€ 135.000).

d. Algemene uitkering

Eind december 2022 ontvingen we de decembercirculaire van het gemeentefonds. Op basis van deze informatie is de algemene uitkering in 2022 substantieel hoger. De hogere uitkering wordt onder andere veroorzaakt door een mutatie in de WOZ waarde (€ 419.000), inkomstenderving gemeente (€ 103.000) en overige mutaties (€ 87.000). Voor nadere duiding verwijzen we u naar het raadsvoorstel over de Decemercirculaire van 31 januari 2023.

e. Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven namen we volgens beleid een post van € 3 per inwoner in de begroting op. In 2022 is deze post van € 72.000 niet ingezet. Omdat de helft van het begrote bedrag wordt gedekt uit de algemene weerstandsreserve en niet is onttrokken, heeft dat deel geen effect op het resultaat. De andere helft leidt tot een voordelig effect op het jaarrekeningresultaat van € 36.000.

f. Winstneming grondexploitatie

In de Nota grondbeleid, die de regelgeving van de BBV volgt, is bepaald dat over de gronden die in ontwikkeling zijn, jaarlijks een percentage van de winst wordt opgenomen. De gemeente Goirle ontwikkelt De Boschkens. Voor 2022 is een winst berekend van € 371.722.

g. Energietransitie

In 2021 en 2022 keerde het Rijk specifiek middelen toe voor de energietransitie en energiearmoede. Voor de energiearmoede voerden we een data-analyse uit en is een vervolgaanpak opgesteld. Het energieloket is in stand gehouden. Ook is een communicatiestrategie Transitievisie Warmte Goirle vastgesteld. Een deel van de beschikbaar gestelde middelen konden we in 2022 niet inzetten. Dat kwam onder andere door niet kunnen invullen van vacatures én voor een deel door het moment waarop het Rijk de middelen aan ons toekende (Decembercirculaire 2022). Ook in 2023 staat de uitvoering van de energietransitie en voorkomen van energiearmoede centraal. De daarvoor benodigde middelen zijn geborgd in de specifieke uitkering en door middel van budgetoverheveling. Het restant valt vrij in het rekeningresultaat van 2022.

h. Verkeer en vervoer

De gebruikelijke voorbereidende en uitvoerende opdrachten en werkzaamheden kregen in 2022 minder prioriteit. Dit kwam door corona, de oorlog in Oekraïne en langdurig niet invulbare vacatures. Wel heeft het onderhoud van de brug Poppelseweg prioriteit gekregen. Dit is in 2022 uitgevoerd. Om het gewenste beheersniveau te behouden maakten we een kleine inhaalslag met werkzaamheden uit 2021. De budgetten voor 2022 bleven daardoor deels onbenut en vallen daarom vrij in het rekeningresultaat.

i. Verschillende mutaties

In het jaarrekeningresultaat is voor € 13.000 aan overige mutaties opgenomen.

Meerjarenperspectief

Goirle heeft nog een stevige financiële opgave voor de boeg. Er spelen grote ontwikkelingen en onzekerheden rondom onze belangrijkste inkomstenbron, de rijksmiddelen. Ook blijven we te maken houden met risico's die invloed hebben op prijs-, rente- en marktontwikkelingen. Deze worden o.a. veroorzaakt door de coronapandemie en de oorlog tussen Rusland en Oekraïne.

Daarnaast liggen er voor de raad nog een aantal keuzes. Het gaat om zaken die voortkomen uit eerder vastgesteld beleid en om ambities uit het bestuursakkoord.

Zowel de autonome ontwikkelingen als de nog te maken keuzes hebben een nadelig effect op de toekomstige financiële positie van onze gemeente. We hebben in ons financieel meerjarenperspectief nog niet al die ontwikkelingen en keuzes financieel vertaald. Samen met tijdelijk zicht op rijksmiddelen tot 2026 leidt dat nu nog tot meerjarig zwarte cijfers. Om ook structureel financieel evenwicht te behouden zijn echter keuzes nodig. Voor nu en voor later. Veerkracht en (financiële) weerbaarheid zijn daarbij randvoorwaarden.

Ontwikkeling financiële kengetallen

Met het jaarrekeningresultaat kunnen we onze reservepositie versterken. Hiervoor moet uw raad bij vaststelling van de jaarstukken 2022 besluiten om het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de algemene weerstandsreserve. Dat zorgt ervoor dat we onvoorziene en incidentele tegenvallers beter kunnen opvangen en risico's kunnen afdekken: een positief effect voor onze weerstandscapaciteit dus. We zijn daardoor minder kwetsbaar.

Een veelgehoord misverstand is dat we met een toename van de reserves ook investeringen kunnen dekken. En daarmee kunnen voorkomen dat de exploitatie wordt belast. Dat is niet het geval. Investeringsuitgaven belasten de exploitatie vanwege hun structurele karakter. Reserves kunnen wel

worden ingezet voor incidentele uitgaven. Een investering is dat niet, vanwege de bijbehorende kapitaallasten.

Om toekomstige structurele uitgaven (waaronder investeringen) te kunnen doen, moeten we dus kijken naar de structurele exploitatieruimte (een indicator voor structureel financieel evenwicht). Die verandert niet door dit positieve rekeningresultaat.

Vervolg

24 mei	College biedt concept jaarstukken met raadsvoorstel aan griffie aan
6 juni	Fracties dienen hun vragen in
7 juni	Audit comité: toelichting bevindingen door accountant
12 juni	Regiegroep
20 juni	College geeft reactie op raadvragen
27 juni	Beeldvorming raad
4 juli	Oordeelsvorming raad
11 juli	Besluitvorming raad

Communicatie

N.n.t.b.

Bijlagen

-